

AFTAGERPANELMØDE

INSTITUT FOR NORDISKE STUDIER OG SPROGVIDENSKAB

23. MAJ 2017

PROGRAM

- 16.00 Velkomst (John E. Andersen)
Intro til dagens program (Torben Juel Jensen)
Rammer for praktik på INSS (John Tøndering)
- 16.15 Diskussion i grupper: erfaringer, forventninger og mål med/for praktikforløb
- 17.15 Pause med forfriskninger
- 17.45 Plenumdebat: rammer for praktikforløb, samarbejde mellem praktiksted og institut, barrierer for at udbyde praktikpladser
- 18.45 Afslutning og (kort) evaluering

EMIL HOLMS KANAL 2
LOKALE 22.3.45
2300 KØBENHAVN S

TLF 35335781

mhf786@hum.ku.dk

REF: MM

MØDEDELTAGERE AFTAGERPANEL

Anne Jensen, Folketingstidende
Esben Alfort, Ankiro
Gitte Transbøl, Rysensteen Gymnasium
Helle Lehrmann Madsen, Alfabeta
Ida Brændholt Lundgaard, Slots- og Kulturstyrelsen
Lars Holst Madsen, Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Lars Stenius Stæhr, Novo
Maja Bødtcher-Hansen, Frederiksberg Gymnasium
Marianne Alenius, Museum Tusulanum Press
Mette Ginman, UCC
Mischa Sloth Carlsen, Aurehøj Gymnasium
Nina Maria Varming-Petersen, Karnov Group
Per Lindegaard Hjorth, Forbundet Kommunikation og sprog

MØDEDELTAGERE INSS

Birgit Anette Rasmussen, fagkoordinator, Indoeuropæisk
Elisabeth Engberg-Pedersen, Professor, Lingvistik
Ib Ulbæk, Fagkoordinator, Dansk sprog
John Tøndering, Studieleder
Juni Søderberg Arnfast, Fagkoordinator, Dansk som andetsprog
Marie Boisen-Møller, Praktikvejleder, Dansk
Mogens Olesen, Fagkoordinator, Medier
Nicolai Pharao, Fagkoordinator, Lingvistik
Svend Skriver, Fagkoordinator, Danskfagets didaktik
Torben Juel Jensen, Studienævnsformand

REFERAT GRUPPEDISKUSSION

Efter en kort velkomst og introduktion af dagens program og de overordnede rammer for praktik på INSS diskuterede panelmedlemmerne og fagkoordinatorerne fra INSS følgende spørgsmål i grupper:

1. Hvad vil I gerne lære jeres praktikanter?
 - hvad er nemt
 - hvad er svært?
2. Er der forudsætninger de studerende skal have før praktikken?
 - hvad forventer I?
 - hvilke erfaringer har I?
 - hvad er realiteterne?
3. Hvad får I ud af at have studerende i praktik?
4. Hvad er udfordringerne ved at have praktikant?

Gruppe 1

Deltagere: Birgit Anette Rasmussen, Juni Søderberg Arnfast, John Tøndering, Lars Stenius Stæhr, Ida Brændholt Lundgaard, Lise Hein, Mette Ginman, Per Lindegaard Hjorth, Maria Steno

Diskussionen blev ikke fokuseret i fht. spørgsmålene. Der blev nævnt mange ting og holdninger – også modsatrettede. Her er en liste over noget af det der kom frem:

- Virksomheder kan få meget ud af have praktikanter: ny viden, energi, dynamik, studerende der stiller spørgsmål. Både praktiksted og studerende får noget ud af praktik – en gensidig gevinst.
- KU ”sælger” ikke de studerende godt nok. KU bør sælge dem som noget dyrebart der kan give virksomheden en masse (jf. ovenfor). Vi bør samle eksempler på praktik, fx på en hjemmeside – med citater

fra både studerende og praktiksted. KU bør systematisere erfaringerne med hidtidige praktiksteder/-ophold.

- Lad være med at tænke så opdelt i akademisk og praktik. Studerende kommer ofte ud i en virksomhed/organisation med mange akademikere hvor der arbejdes på højt akademisk niveau. Overvej fuldtidspraktik.
- ”Den større selvstændige opgave” er central. Kræver høj faglighed – ikke bare hos den studerende. Fagligheden skal også være repræsenteret i virksomheden. Praktiksteder vil gerne se den studerende an til en samtale.
- Det kan være en stor opgave for små virksomheder at have praktikanter, og de kan sige nej pga. manglende ressourcer. Store steder kan have formaliserede praktikforløb med tilknyttede vejledere. Det er vigtigt med en fast kontaktperson for den studerende.
- Om selve rapporten: Nogle vil gerne have en rapport der er skrevet til virksomheden. Andre vil have en der er skrevet til uni. Måske en mulighed at tænke virksomheden som modtager, men med en masse refleksion (teoretisk/akademisk). Teorien skal i spil – vise virksomheden hvordan den omsættes. Skriv logbog. Rapporten skal måles i den faglige kontekst den er produceret.
- UCC er også et muligt praktiksted, fx et kort undervisningsforløb eller opsamling eller formidling af undersøgelser der er vigtige for UCC.
- Om kontrakten: ”Jobbeskrivelse” er ikke et godt ord. Måske læringsmål i stedet for.

Gruppe 2

Nicolai Pharao, Marie Boisen-Møller, Elisabeth Engberg-Pedersen, Marianne Alenius, Helle Lehrmann Madsen, Anne Jensen, Esben Alfort, Nina Maria Varming-Petersen

Diskussionen blev ikke så fokuseret som listen med spørgsmål lagde op til, men vi kom rundt om det meste. Det som panelet især ønskede skulle med, er **fremhævet**.

De studerende er i tvivl om hvorfor de kan bruges – hvorfor deres faglige baggrund relevant for en virksomhed.

Hvad vil I gerne lære jeres praktikanter? Ankiro har kun erfaring fra Virksomhedspraktik (dvs. for færdiguddannede, det gjaldt vist nærmest alle i vores gruppe). Vigtigt at træne folk i specifikke kompetencer inden for datalingsvistik (som man ikke kan læse) som skal bruges i sprogteknologi.

Forlag, L&R: vigtigt at have fokus på det sproglige.

Museum Tusulanum: specialiseret forlag, går meget i detaljen i arbejdsopgaven. Giver opgaver for egen skyld, men giver opgaver der udfordrer praktikanten. Træning på jobbet (der er ikke en udd til forlægger). FolketingsTidende: Skal lave bestemte analyser (men gå ind og finde ud af hvordan man gør selv). Kan bruges som forberedelse til opgaver senere i udd.

Alle: at lære at være i en virksomhed; helt anderledes end at læse. Fx høj gennemsnitsalder, eller at man deles om opgaver på tværs af lag.

MT: man kommer rundt i samtlige afdelinger i en lille virksomhed, de skal se at det hele hænger sammen. Kunne overtage opgaver fra andre områder. Meget specifikt fra opgave til opgave, altid en ny udfordring, finde nye metoder.

- Hvad er nemt? Søge billeder (konkret opgave)
- Hvad er svært? At forklare hvorfor bestemte opgaver kræver en kandidatgrad i dansk (fx). At finde frem til præcis hvad de skal lave kan være en udfordring.

Er der forudsætninger de skal have før praktik?

- Forventninger? Viden om lingvistik og specifikke sprog (sprogteknologi). Bør være KA-stud, selvkørende i arbejdet og ikke få ting serveret. Kunne skriftlig og mundtlig formidling, retskrivning *skal* overholdes (FT). Kunne fokusere på et specifikt fagområde (dansk som andetsprog, filologi), **selv have lyst til det område de kommer i praktik i.**
- Erfaringer?
- Realiteterne? De kan ikke finde ud af at skrive ansøgninger (til fuldtidsansættelse).

Hvad får I ud af at have vores i praktik?

Hvad er udfordringerne ved at have en praktikant?

Forlag: der skal pilles viden ud af dem og sættes noget branchespecifikt i stedet.

Hvis praktikrapporten gøres tilgængelig for konkurrenter, kan det føre til at kommercielle virksomheder ikke vil tage praktikanten. Kan betyde at man må begrænse praktikants adgang til arbejdsområder, eller at man må indføre fortrolighedskrav (det sidste er allerede muligt, siger Anne-Marie, nok vigtigt at oplyse aftagerne om). Kan være svært med så lange forløb som vi kræver (overraskende!). **Bekymrende hvis forløbet skal være for fastlagt på forhånd.**

Gruppe 3

Ib Ulbæk, Mogens Olesen, Svend Skriver, Torben Juel Jensen, Maja Bødtcher-Hansen, Gitte Transbøl, Lars Holst Madsen, Mischa Sloth Carlsen, Sune Weile

1. Hvad vil I gerne lære jeres praktikanter

Der er forståelser der retter sig mod praktikken som socialt rum, og forståelser der angår undervisningen. Og så er der praktikaliteter, som kan forøge udbyttet af praktikforløbet.

Det sociale rum betyder at praktikanten skal forstå sin egen rolle, og hvad vejlederrollen er, og begge skal forventningsafstemme. Dette skal også støtte at praktikanten ser sig udefra. Fra begyndelsen skal der laves aftaler om samtaler. Praktikanten skal forstå at rollen er underviser og ikke at demonstrere at de er fagdidaktikere, men skal bruge deres faglige viden. Og i den forbindelse er fagdidaktikken vigtigere end den almene didaktik. Aftagerpanelet mener også at man med fordel kunne splitte praktikforløbet op i to dele, et første observationsforløb, hvor den studerende kan se læringsmål udmønte sig i undervisning, og om det opfyldes i undervisningen. Det klæder dem på så de husker at den faglige viden skal omsættes til praksis. Og at der er en bekendtgørelse at tage udgangspunkt i som forberedelse til eget undervisningsforløb der heller ikke nødvendigvis foregår i det almene gymnasium, STX (dvs. også krav om forståelse af de forskellige slags gymnasier).

Praktikanten skal forstå at i selve undervisningsforløbet er der mange forskellige opgaver der skal løses, så ud over at komme med ny faglig viden (et must ifølge aftagerpanelet) så også være opmærksom på fagets dimensioner, sprog, medie, litteratur, at lave formativ evaluering og slutevaluering så det bliver klart for praktikanten hvilke ting der lykkes, og hvilke ikke. Her er faglig didaktik vigtig fordi der foregår et gearskifte når man skal nå en gymnasieungdom som ikke nødvendigvis er som da den studerende selv gik på gymnasium. Vejlederen er vigtig her fordi denne kan sikre at fagdidaktikken ikke tabes af synen, og vise praktikanten hvilke tegn på indlæring der forekommer i klasserummet. Allerede inden praktikforløbet kan man lade de studerende undervise hinanden, så de lader sig didaktisk udfordre. Skriftlighed blev også betonet.

2. Hvad får I ud af praktikken?

Der er bred enighed om at nyt fagligt indhold er vigtigt, og det gælder både i forhold til læreren, men også i forhold til eleverne der med nyt, spændende

indhold kan motiveres. Lærerne får tænkt over deres undervisning og gør sig umage med at få undervisning og praktikforløb til at fungere.

Diskussionerne med praktikanterne kan være givende og perspektiverende. Endelig kan praktikforløbet være så succesfuldt og den studerende så fagligt og didaktisk dygtigt, at det kan ende med en ansættelse, så det er også en måde at se studerende an.

3. Udfordringerne ved at have en praktikant

Her var der enighed om, at udfordringerne var få og små og for det meste af logistisk art. Det er svært at have praktikforløb med 1. g'ere i efteråret i grundforløbet, mens det til gengæld ikke var så nemt med forårsforløb med 2. og 3. g'erne.

Torben Juel Jensen opsamlede det således:

Der er tilfredshed med didaktikkens indlejring i kandidatstudiet. Det er givende, at der studenterbidrag til undervisningen i gymnasiet. Der ønskes en opdeling af undervisningsforløbet i to dele: 1. observation, 2. tilbage og læse, 3. selv undervise. Der bør arbejdes med formativ evaluering. Det er vigtigt at praktikanten ser at der er flere indgange til undervisning. Der skal arbejdes med skriftlighed.

REFERAT PLENUMDISKUSSION

1. Praktikrapporten:
 - Hvordan er den nu, og er det optimalt?
 - Skal den læses af praktikstedet?
 - Skal den være opdelt i en del til praktikstedet og en del til instituttet?
2. Hvad er det optimale praktikforløb?
 - Hvad er den optimale integration mellem studium og praktikplads?
 - Hvordan integreres praktikken bedst i et universitetskursus?
 - Hvad er det optimale samarbejde mellem arbejdsplads og institut?
 - Hvor i løbet af studiet ligger den bedst? Herunder også gerne ideer til mindre forløb i eksisterende kurser eller nye ideer til forløb.
3. Hvad er barriererne for at udbyde praktik? Hvordan kan man få flere pladser?
4. Er de nuværende rammer (begrænsninger) passende?

Ad 1.

Praktikrapporten er i dag udelukkende rettet til instituttet, men der var generel enighed om at praktikstedet også bør være involveret i rapporten i et eller andet omfang. Det blev nævnt at niveauet er højere når praktikanten skal tænke på både praktikstedet og instituttet som modtagere af rapporten. Det gør den mindre uformel og stiller også krav til ærlighed og loyalitet

over for alle parter. Nogle praktikpladser kræver allerede at få adgang til praktikrapporten, men det er ikke alle praktikanter der er villige til dele den.

Hvis det skal være relevant for praktikstedet at læse rapporten, bør den - eller dele af den - være direkte henvendt til virksomheden. Allerede i praktikkontrakten bør et specifikt problem være formuleret som praktikanten skal arbejde med i sit praktikprojekt. Den efterfølgende rapport skal afdække hvad projektet førte til: det forventede, noget uforventet eller måske ingenting. Refleksioner over dette kombineret med passende teori og metode er relevant for praktikstedet. Løbende refleksioner over praktikken kan med fordel noteres i en logbog, som kan bruges som input eller bilag til praktikrapporten.

Praktikrapporten er en universitetsopgave, og den skal kunne bedømmes som en sådan. Derfor er det essentielt at den har et tilstrækkeligt højt teoretisk niveau. Nogle af de nuværende studieordninger er meget specifikke i forhold til hvad der skal medtages af teori, fx organisationsteori. Måske skal sådanne krav være mindre strikse.

Som universitetsopgave skal praktikrapporten også kunne bedømmes. Der blev diskuteret flere muligheder fra at universitet alene skal stå fra bedømmelsen, til formelt at have to eksaminatorer der repræsenterer hhv. instituttet og virksomheden, eller noget derimellem. Der var generelt enighed om at en mindre formel løsning hvor begge parter kan bidrage, er ønskværdigt. Hvis virksomheden skal kunne bedømme praktikrapporten, skal instituttet levere en liste med de konkrete parametre der skal bedømmes på, så det ikke bliver en for stor opgave for virksomheden.

Feedback mere generelt skal gå begge veje. Praktikrapporten bør indeholde noget feedback (fx formidling af resultater) tilbage til virksomheden, og praktikanten skal også selv have feedback fra kontaktpersonen i virksomheden.

Ad 2.

Opgaven – eller projektet – skal ikke nødvendigvis være for stramt defineret fra starten. En mulighed kunne være at starte med en periode hvor der arbejdes med problemstilling og observation. Herefter kan der gøres plads til forberedelse til projektet. Det er ikke altid muligt at springe direkte ind og løse opgaven uden en periode til at forberede projektet på forhånd. Det vil være godt med mere vekselvirkning og løbende kontakt mellem parterne.

En fordel ved at køre med en projektskabelon for alle praktikanter er at organisationen er klar til praktikanten. Hvis flere virksomheder ønskede en

sådan model, kunne instituttet bidrage til at designe en skabelon ud fra erfaringer og ønsker.

SIDE 8 AF 9

Nogle mente at praktikforløb udelukkende bør ligge på KA-delen, mens andre syntes at også de sidste semestre på BA-delen er velegnede. Praktik kan give inspiration til BA-projekt, kandidatvalg og specialeemne.

Forventningsafstemning før et praktikforløb er essentielt, og alle involverede parter har et ansvar for dette. De fleste virksomheder holder interviews med potentielle praktikanter før forløbet. I nogle tilfælde er dette længere samtaler, og de bør altid indeholde en diskussion om forventninger. Instituttet bør også bidrage konstruktivt til forventningsafstemningen. Det skal være attraktivt at gå i praktik, og det er vigtigt at fremhæve at det ikke hver gang behøver være noget helt nyt; man kan også vælge at følge en eksisterende projektskabelon. Det er vigtigt at fortælle om de gode historier og dele erfaringer. Nogle studerende kan have svært ved at vurdere deres egne evner og muligheder og kan have brug for støtte til at lave en realistisk vurdering.

Ad 3. og 4.

Virksomheder har forskellige motiver for at tage praktikanter, men det er vigtigt at det er en gevinst for både virksomheden og praktikanten. En del praktikanter ansættes som studentermedhjælpere en del af tiden så de kan blive økonomisk kompenseret.

Nogle virksomheder har en eller flere praktikanter helt fast og rekrutterer enten via opslag eller laver individuelle aftaler, men der er en del arbejde for virksomheden, især for mindre virksomheder og afdelinger, i det at have en praktikant, og det er det ikke værd hvis perioden er for kort. Det er af samme grund heller ikke muligt for enhver virksomhed at have praktikant(er) hele tiden. Det bureaukrati der er forbundet med at have en praktikant, bør begrænses.

En praktikperiode af seks måneders varighed er passende, mens mindre vil være for lidt. 300 arbejdstimer er mindre end to hele arbejdsmåneder. Det kan være for kort til nogle projekter. Men der skal jo også være balance i forhold til det akademiske, og de studerende skal blive færdige til tiden. Danskstuderende med gymnasierettet tilvalg har begrænsede muligheder for (ekstra) praktik, og sådan bør det også være.

Afrunding og evaluering

Afslutningsvis takkede Studienævnsformand Torben Juel Jensen for de gode diskussioner, både i gruppen og i plenum. Der var generelt enighed

blandt deltagerne om, at arrangementet var velrettelagt, og at det det er godt at have et centralt emne at behandle.